

Nuostatų dėl tiekėjo deklaracijos taikymo paaiškinimai¹

1. Reglamentavimas

- 2015 m. lapkričio 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/2447, kuriuo nustatomos išsamios tam tikrų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas, nuostatų įgyvendinimo taisyklės (toliau – SMK IA), 61-66 straipsniai
- SMK IA priedai 22-15 – 22-18
- 2015 m. liepos 28 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2015/2446, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013 papildomas išsamiomis taisyklėmis, kuriomis patikslinamos kai kurios Sąjungos muitinės kodekso nuostatos (toliau – SMK DA), 38 straipsnis
- SMK DA 22–02

2. Bendra informacija

Tiekėjo deklaracija – tai deklaracija, kurioje nurodoma informacija apie prekių kilmės statusą, atsižvelgiant į atitinkamų lengvatinių susitarimų kilmės taisykles. Tiekėjo deklaracija yra vienas iš kilmę įrodančių dokumentų, kurio pagrindu gali būti:

- Išduodami EUR.1 arba EUR-MED judėjimo sertifikatai;
- Išrašomos sąskaitos faktūros / kilmės deklaracijos, EUR-MED kilmės deklaracijos ar pareiškimai apie prekių kilmę.

Pirminės tiekėjo deklaracijos pagrindu gali būti išrašyta paskesnė tiekėjo deklaracija, kai prekės yra parduodamos, tiekiamos ar perduodamos tarp tiekėjų.

Nėra jokios teisinės prievolės tiekėjui išrašyti tiekėjo deklaracijos, tačiau jo prekybiniuose susitarimuose tai gali būti numatyta.

Tiekėjų deklaracijos daugiausia naudojamos prekių gabenimui Europos Sąjungos muitų teritorijoje. Tačiau tiekėjų deklaracijos yra galimos ir prekyboje su kai kuriomis trečiosiomis šalimis:

- Tarpvalstybinės tiekėjų deklaracijos prekėms, neturinčioms lengvatinės kilmės statuso, kai yra taikoma pilna kumuliacija. Tai yra numatyta kai kuriuose lengvatiniuose susitarimuose (žr. 5 skyriaus 2 dalį);
- Tarpvalstybinės tiekėjų deklaracijos prekėms, turinčioms lengvatinės kilmės statusą prekyboje su Turkija taikant įstrižinę kumuliaciją visos Europos ir Viduržemio jūros regiono šalyse ir Stabilizacijos ir asociacijos proceso šalyse.

Įstrižinė kumuliacija su Turkija yra numatyta Muitų sąjungos sprendime su Turkija (žr. 4 skyriaus 3 dalį).

Tiekėjo deklaracija negali būti naudojama kaip kilmę įrodantis dokumentas prašant lengvatinio importo maito tarifo.

3. Tiekėjo deklaracija Europos Sąjungoje

Priklausomai nuo to, ar produktai turi lengvatinės kilmės statusą, ar ne, ir nuo to, ar tai susiję su viena prekių siunta, ar su kelioms, išskiriamos tiekėjo deklaracijos rūšys.

¹ Paaiškinimai parengti pagal Tiekėjo deklaracijos gaires, kurios publikuotos Europos Komisijos tinklalapyje adresu: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/suppliers-declaration-may-2018_en.pdf

3.1. Tiekėjo deklaracija

Tai tiekėjo deklaracija, skirta vienai prekių siuntai (SMK IA 61 straipsnis)

3.2. Ilgalaikė tiekėjo deklaracija

Tai deklaracija, kuri galioja tam tikro laiko tarpą ir yra skirta siuntoms, pristatomoms per tam tikrą prekių tiekimo laikotarpį, ilgiausiai iki 2 metų. Ilgalaikė tiekėjo deklaracija galioja prekėms, kurios tiekiamos deklaracijoje nurodytu laikotarpiu. Ilgalaikės tiekėjo deklaracijos atveju yra būtina, kad visu jos galiojimo laikotarpiu būtų užtikrinamas prekių kilmės statusas. Tiekėjas turi nedelsdamas informuoti prekių pirkėją, jei informacija, esanti ilgalaikėje tiekėjo deklaracijoje, yra nebegaliojanti. Ilgalaikė tiekėjo deklaracijoje turi būti nurodytos trys datos:

- data, kada ilgalaikė tiekėjo deklaracija yra išrašyta;
- prekių tiekimo laikotarpio pradžios data, kuri negali būti ilgesnė nei 12 mėnesių nuo išrašymo datos ir 6 mėnesiai po išrašymo;
- prekių tiekimo laikotarpio pabaigos data, kuri negali būti ilgesnė nei 24 mėnesiai nuo pradžios datos.

Išrašant tiekėjo deklaraciją yra galimybė nustatyti skirtingus tiekėjo deklaracijos galiojimo laikotarpius: laikotarpis praeityje (maksimalus 12 mėnesių galiojimo terminas), laikotarpį ateityje (maksimalus 24 mėnesių galiojimo terminas), laikotarpį tiek praeityje, tiek ateityje (maksimalus 24 mėnesių galiojimo terminas).

Pavyzdys – laikotarpis ateityje

2017 m. lapkričio 15 d. išrašyta tiekėjo deklaracija siuntoms, kurios bus pradėtos tiekti nuo 2018 m. sausio 1 d. (pradžios data) iki 2019 m. gruodžio 31 d. (pabaigos data).

Pavyzdys – laikotarpis praeityje

- a) 2017 m. lapkričio 15 d. yra galimybė išrašyti tiekėjo deklaraciją siuntoms, tiekiamoms nuo 2017 m. sausio 1 d. (pradžios data) iki 2017 m. lapkričio 15 d. (pabaigos data).*
- b) 2017 m. lapkričio 15 d. yra galimybė išrašyti tiekėjo deklaraciją siuntoms, tiekdoms nuo 2017 m. sausio 1 d. (pradžios data) iki 2017 m. gegužės 31 d. (pabaigos data).*

Pavyzdys – praeities–ateities laikotarpis

2017 m. lapkričio 15 d. yra galimybė išrašyti tiekėjo deklaraciją siuntoms, tiekdoms nuo 2017 m. sausio 1 d. (pradžios data) iki 2017 m. gruodžio 31 d. (pabaigos data).

3.2.1. Prekių eksportas

Tai gali būti susiję su eksportuotojais, kurie išrašo kilmę įrodančius dokumentus ilgalaikės tiekėjo deklaracijos pagrindu ir kurie ilgą laiką saugo kilmę turinčias prekes. Maksimalus 2 metų ilgalaikės tiekėjo deklaracijos galiojimo terminas nereiškia, kad eksportuotojas privalo eksportuoti šias prekes šio dokumento galiojimo laikotarpiu. Šiuo atveju eksportuotojas turi užtikrinti, kad:

- su prekėmis nebuvo atlikta jokių operacijų, išskyrus tas, kurios yra būtinos gerai prekių būklei išlaikyti;
- tiekėjo deklaracija turi atitikti kilmės taisyklėms, taikomoms pagal atitinkamą laisvosios prekybos susitarimą.

3.3. Formalūs reikalavimai

Tiekėjo deklaracijos išrašymo procese muitinė nedalyvauja. Tiekėjas yra atsakingas už deklaracijoje esančios informacijos teisingumą. Išrašant deklaraciją, turi būti laikomasi formalių reikalavimų.

3.3.1. Tiekėjo deklaracijos tekstas

Tiekėjo deklaracijos tekstas turi atitikti SMK ĮA prieduose 22–15 – 22–18 esančias formas.² Šalių santrumpos turi atitikti šalių ISO alfa kodus, numatytus Reglamente (EU) Nr. 1106/2012.

3.3.2. Dokumento rūšis

Vienai prekių siuntai skirta tiekėjo deklaracija išrašoma prekybinėje sąskaitoje, pristatymo lape ar kitame prekybiniame dokumente, kur prekės yra pakankamai detaliai aprašytos, kad jas būtų galima identifikuoti (SMK ĮA 61 straipsnio 2 dalis). Tekstas gali būti ir ant atskiro lapo, tačiau šis lapas turi būti kaip prekybinės sąskaitos ar kito prekybinio dokumento priedas.

Ilgalaikė tiekėjo deklaracija gali būti išrašoma ant atskiro lapo (gali būti naudojama ir tam tikslui sukurta dokumento forma). Prekės turi būti pakankamai detaliai aprašytos, kad jas būtų galima identifikuoti.

3.3.3. Parašas

Pagal SMK ĮA 63 straipsnio 3 dalį tiekėjo deklaracija turi būti pasirašoma. Tačiau parašas nėra būtinas, kai sąskaita ir tiekėjo deklaracija yra išrašomos elektroninėmis priemonėmis šiais atvejais:

- dokumentai yra autentifikuojami elektroninėmis priemonėmis (yra susitarimas tarp tiekėjo ir pirkėjo); arba
- tiekėjas rašytinai įsipareigoja pirkėjui, kad prisiima visą atsakomybę už savo išrašomas tiekėjo deklaracijas.

3.3.4. Išrašymo laikas ir galiojimo laikotarpis

Tiekėjas gali išrašyti tiekėjo deklaraciją bet kuriuo metu, net ir po prekių pristatymo (SMK ĮA 61 straipsnio 3 dalis). Apie ilgalaikę tiekėjo deklaraciją žr. 3 skyriaus 2 dalyje ir SMK ĮA 62 straipsnyje.

3.3.5. Tiekėjo deklaracijos saugojimas ir patvirtinantys dokumentai

Tiekėjas turi laikytis įsipareigojimų ir saugoti dokumentus, kurių pagrindu deklaracija yra išrašyta (Sąjungos muitinės kodekso 15 ir 51 straipsniai).

Tiekėjas turi žinoti, kad daugelyje ES lengvatinių susitarimų kilmę įrodančių dokumentų saugojimo terminas yra mažiausiai 3 metai nuo kilmės dokumento išdavimo (išrašymo) dienos. Tačiau susitarimuose gali būti nustatytas ir kitas dokumentų saugojimo terminas, kuris, pvz., ES-Korėjos laisvos prekybos susitarime yra 5 metai.

3.4. Pasekmės dėl netinkamos tiekėjo deklaracijos

Netinkamos tiekėjo deklaracijos pagrindu gali būti išduotas (išrašytas) lengvatinės kilmės dokumentas. Tai gali reikšti, kad importuotojas turės sumokėti muitus už importuotas prekes, kurioms lengvatinio maito tarifas buvo pritaikytas netinkamo kilmės dokumento pagrindu.

4. Tiekėjo deklaracija produktams, turintiems lengvatinės kilmės statusą

² Nuorodas į tiekėjo deklaracijos tekstų pavydžius galima rasti Europos Komisijos parengtų Tiekėjo deklaracijų gairių 7 skyriaus 1 dalyje. Gaires galima rasti adresu: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/suppliers-declaration-may-2018_en.pdf.

4.1. Tiekėjo deklaracija produktams, turintiems ES lengvatinės kilmės statusą

Tiekėjo deklaracija produktams, turintiems lengvatinės kilmės statusą (išskyrus atvejus, kai taikoma įstrižinė kumuliacija su Turkija), yra dokumentas, išimtinai naudojamas prekių gabenimams Europos Sąjungos muitų teritorijoje. Deklaracija tiekėjas, įsisteigęs ES, užtikrina prekių kilmės statusą pagal atitinkamą lengvatinį susitarimą eksportuotojui, kuris taip pat yra įsisteigęs ES. Deklaracija eksportuotojui yra reikalinga lengvatinio kilmės dokumento išdavimui (išrašymui), jei:

- į susitariančią šalį eksportuoja tas pačias prekes, kurias įsigijo iš tiekėjo ES;
- nori užtikrinti medžiagų, kurios bus panaudotos eksportuojamo produkto gamyboje, ES kilmės statusą.

Tuo atveju, kai prekės yra perparduodamos ES, pirminės tiekėjo deklaracijos pagrindu gali būti išrašyta paskesnė tiekėjo deklaracija.

Tiekėjas, išrašydamas tiekėjo deklaraciją, turi užtikrinti, kad prekės turi lengvatinės kilmės statusą pagal atitinkamo lengvatinio susitarimo nuostatas.

Deklaracijoje nurodoma kilmės šalis yra ES, tačiau gali būti ir viena ar kelios iš susitariančių šalių kilmės prekės. Nebūtina išrašyti kelių tiekėjo deklaracijų tai pačiai prekių siuntai, kai numatoma prekes eksportuoti į šalis partneres, su kuriomis lengvatiniuose susitarimuose ES kaip kilmės šalis yra nurodoma, pvz., kaip EB, EEB.

Kadangi prekių kilmės statusas yra nustatomas pagal atitinkamuose lengvatiniuose susitarimuose esančias kilmės taisykles, nuoroda į susitarimą (šalis, šalių grupė ar teritorija) turi būti pateikiama. Tam skirta vieta „... and satisfy the rules of origin governing preferential trade with...“ turi būti užpildyta. Naudoti šalių, šalių grupių ar teritorijų santrumpas tokias, kaip aprašytas 3.3.1 skirsnyje.

Jei naudojamos iš anksto atspausdintos tiekėjo deklaracijų formos, turi būti atkreiptas dėmesys į tai, kad gali būti atspausdintos visos galimos šalys, šalių grupės ar teritorijos. Todėl tiekėjas turi užtikrinti, kad prekės yra kilusios pagal visus nurodytus susitarimus, o jeigu ne, tai tos šalys, šalių grupės ar teritorijos turi būti išbrauktos.

4.2. Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių kumuliacija

Pagal Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono šalių lengvatinių kilmės taisyklių konvenciją tiekėjo deklaracijos tekstas skiriasi, kai produktas kilmės statusą įgyja taikant įstrižinę kumuliaciją su Viduržemio jūros regiono šalimis, kurios yra Barselonos proceso dalyvės. Nurodoma informacija leidžia užtikrinti šalių, su kuriomis Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono kumuliacija taikoma, atsekamumą. Detalesnės informacijos žr. lentelėje (OL C73 2017).

Pavyzdys 5

Šratinukas (tarifinė pozicija 9608) yra gaminamas ES ir eksportuojamas į Šveicariją. Šiuo tikslu:

- *šratinukų širdelės (tarifinė pozicija 9608) yra kilusios Maroke ir eksportuotos į ES su EUR-MED judėjimo sertifikatu;*
- *Įmonėje B iš marokietišką kilmę turinčių šratinukų širdelių ir kitų komponentų, turinčių ES kilmę, gaminami šratinukai.*
- *Įmonė B (gamintojas) parduota šratinukus įmonei C (prekybininkui), kuri veikia ES. Įmonei C yra reikalinga tiekėjo deklaracija, kad eksportuojant prekes į Šveicariją būtų galima išduoti/išrašyti lengvatinį kilmės dokumentą.*
- *Įmonė B išrašo tiekėjo deklaraciją, nurodant, kad prekės yra kilusios ES pagal lengvatinę prekybą su Šveicarija ir buvo taikyta kumuliacija su Maroku.*
- *Įmonė C parduoda šratinukus įmonei D Šveicarijoje su EUR-MED judėjimo sertifikatu, kuriame nurodyta, kad buvo taikyta kumuliacija su Maroku.*

Prekei (tarifinė pozicija) kilmės taisyklė – gamyba iš medžiagų, priskiriamų bet kuriai pozicijai negu produktas. Tačiau plunksnos arba plunksnų antgaliai, priskiriami tai pačiai pozicijai, gali būti panaudoti.

4.3. Tarpvalstybinė tiekėjo deklaracija produktams, turintiems lengvatinį kilmės statusą prekyboje su Turkija

Visos Europos ir Viduržemio jūros regiono bei Stabilizacijos ir Asociacijos Proceso šalių kontekste įstrižinės kumuliacijos atveju gavėjui Turkijoje yra būtina žinoti prekių, esančių laisvoje cirkuliacijoje, lengvatinės kilmės statusą.

Tiekėjo deklaracija nebus naudojama prekėms, kurioms taikoma žemės ūkio teisėkūra bei Europos anglies ir plieno Bendrijos produktai, kurie nėra ES-Turkijos muitų sąjungos dalimi.

5. Tiekėjo deklaracija produktams, neturintiems lengvatinės kilmės statuso ES

5.1. Tiekėjo deklaracija produktams, neturintiems lengvatinės kilmės statuso ES

Tiekėjo deklaracijos tekstas produktams, neturintiems lengvatinės kilmės statuso, yra pateiktas SMK ĮA 22-17 iri 22-18 prieduose. Jie yra svarbūs, jeigu:

- tiekiamos prekės yra apdirbtos (perdirbtos) ES, tačiau neįgijo lengvatinės kilmės statuso;
- šioms prekėms yra atliekamas tolesnis apdirbimas (perdirbimas) ES, kuris sąlygoja lengvatinio kilmės statuso įgijimą.

Šioje tiekėjo deklaracijoje yra pateikiama informacija apie naudotas lengvatinės kilmės statuso neturinčias medžiagas ar apdirbimo (perdirbimo) operacijas, kurios buvo atliktos.

Pavyzdys

Vilnonis džemperis (SS 61 skirsnis) yra pagamintas ES ir eksportuotas į Čilę pagal lengvatinį susitarimą.

Šiuo tikslu:

- verpalai yra importuoti iš Kinijos
- įmonė B ES iš kiniškų verpalų numezga audinį (SS 60 skirsnis)
- megztas audinys yra parduodamas įmonei C, kuri veikia ES. Įmonėje C iš megzto audinio yra pagaminamas džemperis. Įmonei C yra reikalinga tiekėjo deklaracija iš įmonės B, kad būtų galima eksportuoti prekes į Čilę įmonei D pagal lengvatinį susitarimą.
- Įmonė B išrašo tiekėjo deklaraciją produktams, neturintiems lengvatinės kilmės statuso. Megztas audinys neįgijo ES kilmės pagal produktui (SS 60 skirsnis) nustatytą kilmės taisyklę (gamyba iš natūralių pluoštų, cheminių kuokštelių pluoštų, nekarštų arba nešukuotų ar kitaip neparuoštų verpti, arba cheminių medžiagų, arba tekstilinės masės) lengvatiniame susitarime tarp ES ir Čilės. Tiekėjo deklaracijoje nurodoma, kad megztas audinys pagamintas iš kilmės neturinčių verpalų.
- Tiekėjo deklaracijoje esanti informacija įrodo, kad galutinio produkto, vilnonio džemperio, gamyba ES prasidėjo nuo vilnonių verpalų. Kilmės taisyklė nustatyta SS 61 skirsniui yra įvykdyta.
- Įmonė C parduota vilnonius džemperius įmonei D Čilėje su kilmę įrodančiu dokumentu (EUR.1 judėjimo sertifikatu ar kilmės deklaracija sąskaitoje).

5.2. Tarpvalstybinės tiekėjo deklaracija produktams, neturintiems lengvatinės kilmės statuso³

Prekyboje su tam tikromis šalimis tarpvalstybinė tiekėjo deklaracija produktams, neturintiems lengvatinės kilmės statuso, gali būti naudojama visiškos kumuliacijos tikslu. Ši deklaracija yra skirta prekių judėjimui:

³ Nuorodas į tiekėjo deklaracijų tekstus prekyboje su atitinkamomis šalimis galima rasti Europos Komisijos parengtų Tiekėjo deklaracijų gairių 7 skyriaus 2 dalyje. Gaires galima rasti adresu: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/suppliers-declaration-may-2018_en.pdf.

- Europos ekonominėje erdvėje (EEE) (EEE apima ES, Islandiją, Lichtenšteiną, Norvegiją) pagal EEE susitarimo kilmės protokolo 27 straipsnio 2 dalį;
- su Magrebo šalimis (Alžyras, Marokas, Tunisas) pagal šių šalių susitarimų kilmės protokolų 27 a straipsnio 2 dalį:
 - ES ir Alžyro asociacijos tarybos sprendimo Nr. 2/2007 27 a straipsnis
 - ES ir Tuniso asociacijos tarybos sprendimo Nr. 1/2006 27 a straipsnis
 - ES ir Maroko asociacijos tarybos sprendimo Nr. 2/2005 27 a straipsnis
- su valstybėmis, kurios yra Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybių grupių dalimi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (RPR), II priedo, 26 straipsnio 2 dalį;
- su užjūrio šalimis ir teritorijomis pagal asociacijos tarybos sprendimo Nr. 2013/755/ES VI priedo 32 straipsnio 3 dalį;
- su Kanada pagal Kanados ir Europos Sąjungos išsamaus ekonomikos ir prekybos susitarimo (IEPS) Protokolo dėl kilmės ir kilmės taisyklių procedūrų 3 straipsnio 5 dalį ir 3 priedą;
- su Pietų Afrikos vystymosi bendrijos (SADC) valstybėmis pagal 1 Protokolo dėl kilmės taisyklių ir kilmės procedūrų 3 straipsnio 4 dalį, 3 straipsnio 5 dalį, 4 straipsnio 6 dalį, 4 straipsnio 7 dalį ir 30 straipsnį bei V priedo B dalį;
- su CARIFORUM valstybėmis pagal 1 Protokolo dėl kilmės taisyklių ir kilmės procedūrų 2 straipsnio 3 dalį, 3 straipsnio 2 dalį, 4 straipsnio 2 dalį ir 27 straipsnį bei V priedo B dalį;
- su Rytų ir Pietų Afrikos (ESA) valstybėmis pagal 1 Protokolo dėl kilmės taisyklių ir kilmės procedūrų 3 straipsnio 4 dalį, 4 straipsnio 4 dalį ir 28 straipsnį bei V priedo B dalį;
- su Ramiojo vandenyno valstybėmis pagal II Protokolo dėl kilmės taisyklių ir kilmės procedūrų 3 straipsnio 4 dalį, 4 straipsnio 4 dalį ir 26 straipsnį bei V priedo B dalį.

6. Informacijos sertifikatas INF 4

Informacijos sertifikatas INF 4 pagal SMK ĮA 64 straipsnį, kurio forma pateikta SMK DA 22–02 priede, yra naudojamas patvirtinti tiekėjo deklaracijos autentiškumą ir teisingumą. Eksperto valstybės narės muitinės įstaiga, atliekanti vėlesnį kilmės tikrinimą, gali paprašyti, kad eksportuotojas gautų informacijos sertifikatą INF 4 iš tiekėjo.

Eksportuojančios valstybės narės muitinės įstaiga, negavusi iš eksportuotojo informacijos sertifikato INF 4 per 120 dienų, gali tiesiogiai paprašyti, kad valstybės narės, kurioje surašyta tiekėjo deklaracija, muitinė patvirtintų atitinkamų produktų kilmę, išduodama informacijos sertifikatą INF 4.

Jei per 150 dienų nuo prašymo atlikti tikrinimą dienos atsakymo negaunama arba jei atsakyme nėra pakankamai informacijos, kad būtų galima nustatyti atitinkamų produktų kilmę, eksperto šalies muitinė kilmės įrodymą, išduotą (surašytą) remiantis tiekėjo deklaracija, pripažįsta negaliojančia.

6.1. Išdavimo procesas

Muitinė turi teisę reikalauti bet kokių įrodymų ir atlikti būtinus patikrinimus. Muitinė tiekėjui išduoda informacijos sertifikatą INF 4 per 90 dienų nuo jo prašymo gavimo ir patvirtina, ar tiekėjo deklaracija yra tiksli ir autentiška. Muitinė, kuriai pateiktas prašymas išduoti informacijos sertifikatą INF 4, prašymo formą saugo mažiausiai 3 metus ar prareikus dar ilgiau.

Užpildytas informacijos sertifikatas INF 4 perduodamas tiekėjui. Tuo atveju, jei dėl informacijos sertifikato INF 4 išdavimo buvo gautas prašymas iš valstybės narės muitinės, užpildytas informacijos sertifikatas INF 4, siunčiamas muitinės įstaigai, pateikusiai prašymą.